MEIE TERJERID

NR 7. MAI 2018

Menukad maailmavõitjad

Kiss ja Kicu

lk 8

Kerttu Rahe, lk 4

Näitustest kohtuniku pilgu läbi, lk 12

Šoti terjeri ajalugu, lk 30

Veterinaarilugu: allergia, lk 14

Aasta terjer 2017, lk 35

Crufts Birminghamis, lk 18

Borderterjer, lk 26

ADVANCE

Soovite kaitsta oma koera tervist?

Advance tugevdab immuunsüsteemi, et kaitsta tervist ettenägematu mõjude eest.

ADULT

Toimetajaveerg

Vastupidi eelmises väljaandes kajastatud meie terjerite piiritagustele tegemistele keskendume ajakirja seitsmendas numbris kodumaistele väljapaistvatele tegijatele. Igas numbris püüame kaasata varem tähelepanuta jäänud tõuge - seekord tutvustame borderterjerit ning lugeda saab ka yorkshire`i terjerist ja west highlandi terjerist, kes varem on ainult ajakirja galeriis esitlust leidnud.

Kaanelugu heidab valgust Pärnumaal asuvale edukale siiditerjerite kennelile Volitans. Persoonilugu annab põgusa ülevaate särava tartlanna Kerttu Rahe kirjust elust koos šoti ja west highlandi terjeritega. Tartu koeraspordiklubi „Säde“ ja Pärnu kennel Axtom Terra tutvustavad oma tegevust ning tõlgime jätkuvalt Juha Karese aretust puudutavaid elutarkusi. Terjerikohtunikuna tunnustatud Anne Klaas annab ülevaate kohtunikutööga seonduvast ja veterinaar Heli Säre jätkab kaastööd aktuaalsel nahaprobleeme käsitleval teemal. Ajalooürikuid refereerib endiselt Rita Annus, minnes seekord tagasi šoti terjeri algupärandi juurde. Reisilugu teeb tagasivaate möödunud aasta Cruftsi külastusele, kus meenutusi jagavad kuus asjaosalist naist.

Eesti Terjeriühingu järgmine tiitliterohke näitus „BalTer Winner 2018“ toimub 19.08.2018 ja registreerimine on avatud kuni 29.07.2018. Täpsem info ETÜ kodulehel: www.terrier.ee

Ajakirja järgmine number ilmub detsembri alguses. Et meie terjereid mitmekesisemalt kajastada, ootame aktiivset kaastööd – kasvatajatel on võimalus tutvustada oma kennelit, vihjeid märkimisväärsete sündmuste ja tegelaste kohta on teretulnud e-mailile: toimetus@terrier.ee

Ajakirja toimetus tänab kõiki koostööpartnereid ja toetajaid: Advance, Norna, PetCity Kliinik, Nutikas Lemmik, Zoovetvaru, MyPet, Juha Kares.

Soovime kõigile päikselist suve ja mõnusat lugemist!

Ajakirja toimetus

Trükkija: Printon AS. Tiraaž 500 tk.

Ajakirja toimetus:

Peatoimetaja: Anne-Lii Sild

Toimetaja: Aivi Kabur

Kujundaja: Mihhail Knut

Assistent: Rita Annus

Fotograaf: Margot Oder

Kerttu Rahe – terves kehas terve vaim

Soomes erinäitusel

Põline tartlanna Kerttu Rahe võlub oma mitmekülgsuse, positiivse ellusuhtumise ja särava natuuriga. Juba varasest lapsepõlvest spordipisikuga nakatunud, alustas Kerttu võistlustantsuga, vahelduseks järgnesid ujumistrennid, siis seitse aastat korvpalliplatsil ja põhiala karatega tegelemisest täitub nüüd juba 30 aastat.

Eesti MV 2010

Kerttu lõpetas Hugo Treffneri Gümnaasiumi ja aastal 2000 Tartu Ülikooli kehakultuuriteaduskonna liikumis- ja sporditeaduste erialal, mida pidevalt saatis aktiivne võistlussport. Kerttu Rahe on Karateklubi Falco üks edukamaid sportlasi. 9 aastat on ta kuulunud Eesti karatekoondisse, aastaid tegutsenud karatetreeneri ja kumitekohtunikuna. Mitmel korral on ta tunnistatud Eesti parimaks naiskaratekaks.

Kerttu kodus võtab meid lisaks kahele aastaid pildil olnud mustale šoti terjerile vastu üks valge west highlandi terjer Perhaps Petunia, kes on 2 aastat tagasi uue tõuna kennelisse ostetud tuntud Soome kasvatajalt Veli-Pekka Kumpumäkilt. Ülejäänud Kertu omandis olevatest koertest kolm elavad ema juures ja mitmed on kaasomanike juurde paigutatud.

Miku, Karla, Kari, Lõke

Koerad on Kerttu elamises olnud kogu aeg ja ta meenutab oma noorusaega: „Algatuseks olid krantskoerad, seitsmeaastaselt sain esimese oma koera. Ülikooli ajal, kui pühendusin tõsiselt spordile, oli väike paus

ja siis tekkis jälle see tunne, et enam ei saa ilma koerata". Nüüd tahtis ta juba tõukoera, tegi ära korraliku kodutöö ning sõelale jäid amstaff ja šoti terjer. Järgmist otsust mõjutasid Signe Pärti blogivõtmes tehtud kirjatükid oma koera tegemistest. „Väike koer suure hinge ja hea huumorisoonega – see tundus mulle sobivat", meenutab Kerttu selle valiku tagamaid.

„Minu esimesed koerad on pärit Kristiina Krallilt. Käisime neljakuuse kutsikaga esimesel näitusel, mis koheselt vallandas minus näitusehuvi ja soovisin Kristiinalt ka järgmise koera võtta. Koer tuli kombinatsioonist, mida just tahtsingi – Hocline`s Jacpot „Säde" – *„dog of my life"*.

Hocline's Jackpot & BOS Raglan Rufus Autor: Jaanus Järva

Temaga oleme suurema osa Euroopast läbi käinud ja väga palju saavutanud mitte ainult näitustel, vaid ka kuulekuses ja agilitys. Ta oli üdini *happy* ja täis energiat – see koer suri kuu aega tagasi 14-aastaselt" räägib Kerttu oma hobitegevuse algusest ja lemmiku kaotusest.

Kenneli loomine oli asjade loomulik käik ja Kerttu meenutab: „Esimene pesakond minu kodus oli aastal 2006 minu esimese šotlase Fiona pesakond, mis tuli koostöös Kristiinaga Hocline`s nime all. Edasi oli selge, et tuleb oma kennel. Kennelnimi Fionn`s tuleneb esimese koera Fiona nimest. Praeguseks on mul olnud mõneaastaste vahedega viis pesakonda. Eesmärk pole olnud massi toota".

Terjerikasvatajatest on Kerttu põhilised suhtluspartnerid peale Soome veel Hollandi ja Valgevene kasvatajad. „Hollandist on ostetud kolme peale isane. Valgevene kennelist Brave & Save olen toonud 5 koera, kellest esimene oli suurepärane Cindy - Ballada Brave & Save . Teised on paigutatud kaasomandisse või toodud inimestele, keda usaldan", räägib Kerttu. Koerte paigutamist peredesse peab ta kaasaegses aretustöös ainuvõimalikuks viisiks, sest meie kiire elutempo juures ei jaguks kõigile koertele piisavalt aega ja tähelepanu, mida terjerid rohkesti vajavad. Paljudest kaasomanikest ja omanikest on saanud väga head sõbrad ja tuttavad.

Fiona (hantliga) ja Sädega Väimelas Autor: Tiia Ariko

Koeraspordile paneb Kerttu samuti rõhku ja tema esimesed koerad olid nii näituse kui ka kuulekuse alal edukad. "Oman kogemust õpetada nii lambakoera kui terjerit – motivatsiooni osas on vahe suur.

Tartu näitus 07.11.2015 – Petunia BIS2 kuts Autor: Siim Kinnas

Petunia on praegu see koer, kellega trenni teen – tal on meeletu energia, kiirus, tahe ja tema reageerimine ning kehakeele lugemine on muljetavaldav“, kiidab Kerttu noort west highlandi terjerit. Petunia on kutsika ja juuniorina näituseringides väga edukalt esinenud, praegu on põhirõhk kuulekusel ja ega tema pesakondki tulemata jää.

Elus on paraku raskeid ja veelgi raskemaid aegu ning eluke pole Kerttutki viimase paari aasta vältel hellitanud. Seljataha jääb abielulahutus, isa kaotus ja raske trauma, millest taastumine pikale venis. Ühel hetkel adus naine, et on firma, talu ja kogu selle ülalpidamise endale saanud, lisaks kuueaastase poja kasvatamise ning selle kõigega pidi toime tulema. „Varem oli minu püha kolmainsus karate, koerad ja laulmine. Nüüd on aga prioriteedid muutunud, elu on kiireks läinud ja koerandus pisut tahaplaanile jäänud. Ma pole enam selline näituste fanaatik nagu varem olin, elu teeb omad korrektuurid“, tõdeb tegus naine.

Parim sõber talus - traktor Dong Feng

Mitmeid aastaid oli Kerttul abiks kenneltüdruk. „Tahtsin näitustel käia, aga ei suutnud kogu seda kampa korras hoida, seega abikäed olid teretulnud“, räägib händler, kelle kaunid koerad on näituseringides alati elegantselt esitletud ja kõrgelt tituleeritud. Kaheksapealises koerte keskkonnas sündinud poeg Rasmus pakub emale nüüd juba reaalset abi koertega talitamisel.

Kerttu Rahe töötab malmvalu toodete hulgimüügi firmas OÜ Samerite müügijuhina ja on juhatuse liige. Südi daam ei põlga ära ka sõprust traktoriga - töö tahab tegemist ja koos sõbraga kulgeb see ladusalt. Tema igapäevaste tegemiste hulka kuulub veel terjerite trimmimine. „Ma ise arvan, et mul on silma. Kui teataval tasemel trimmitehnika on käes, siis lihtsalt vaatamise põhjal on võimalik kõik järele teha“, selgitab Kerttu. Sageli arvavad ka omanikud, et vaatavad ja hakkavad ise tegema, aga enamasti see nii lihtsalt ei lähe.

Kerttu elus on olulisel kohal ka meelelahutuslik pool, mis teostub suures osas segakooriga Rõõmusõõm.

Koori viimane mahukas projekt oli kontsert-etendus “Meie aja lugu”, kus lisaks koorile olid kaastegevad tantsuansamblid Tarbatu ja Sõprus ning Väägvere külakapell. Selle etendusega käidi veebruaris Austraalias Eestit tutvustamas. „Kontsert annab ülevaate Eesti 100 aasta ajaloost. Kontsert-etendused toimusid Adelaide, Melbourne ja Sydney Eesti Majas ning Brisbane jalakäijate tänava laval andsime tänavakontserdi. Kõik kontserdid olid väga menukad. Ka nooremat generatsiooni oli palju kohale tulnud. Kuigi nad keelt enam ei valda, siis ikka tunnevad, et juured on siin. Kõik need kontserdid olid väga liigutavad ja enamasti lõppesid pisaratega“, meenutab Kerttu hiljutist elamuste rohket

välisreisi. Parema ülevaate saamiseks sõideti pikki vahemaid autoga ja imelisel Austraalia loodusel on, mida külastajatele näidata.

Austraalias 2018

Lisaks koorilaulule käib Kerttu individuaaltundides, kus ta on „Vanemuise" endise ooperiprimadonna Evi Vanamöldri juures seitse aastat klassikalist laulu õppinud. „Eelmisest aastast hakkasin Tartu Musaklubis pop- ja jazzlaulu õppima, lihtsalt enda jaoks, sest mulle see meeldib", räägib Kerttu hobist, mis tasakaaluks elu karmimale poolele pakub rõõmu ja vaheldust. Väike Rasmus saadab ema tema tegemistes kõikjal - käib kaasas laulutunnis, crossfitis ja teistes trennides, mis iganes Kerttu päevaplaani kuuluvad.

Eesti koeranduse hetkeseisu peab terjerikasvataja positiivses suunas kulgevaks – väga palju on muutunud, kuid arenguruumi ikka jagub. Kitsaskohta näeb ta karvahoolduse vallas. *Groomeritest*, kes valdaks terjeritõugude korrektset trimmi, on suur puudus ja siin oleks abiks koostöö kasvatajatega.

Elegantne, hooliv, kindel ja karm – see on Kerttu Rahe meie terjeriühingu ridadest.

Anne-Lii Sild

Pildid: Kerttu Rahe erakogu

Austraalia siiditerjerid Kiss ja Kicu – menukad maailmavõitjad

VOLITANS KISS BY CROYANCE "Kiss" – C.I.B, WW-15, EU W-17, DE W-17, EE W-17, LV W-17, TlnW-17, Tln WinterCup W-15&17, Spliti W-17, BLR W-16, BALT W-16, BalTer W-16&17, EE CH, LV CH, LT CH, BALT CH, FI CH, RUS CH, BLR CH, UA CH, CR CH

VOLITANS KINDLY BY CURIOSITY "Kicu" – C.I.B, WW-16, Tln WinterCup W-15&17, TlnW-16, LV W-16, BalTer W-16&17, LT W-17, EE CH, RUS CH, LT CH, LV CH, BALT CH

Selles loos tutvume edukate austraalia siiditerjerite Kissi ja Kicuga, kes on näituseringis muljetavaldavat edu saavutanud. Sellist tulemust pole kuigi paljudel terjerikasvatajatel ette näidata, et kahel järjestikusel aastal oma kasvandikest õde ja vend maailmavõitjaks tulevad. Just sellised koerad on kasvatanud **Oksana Bitjutških** oma kennelis Volitans. Külastame Oksanat ja uurime, millest tema kasvatajatee alguse sai.

Millest sai alguse sinu tutvus koertega ja miks langes valik just siiditerjeritele?

Juba lapsepõlves unistasin tõukoerast ja imetlesin meie tänaval elavat afgaani hurta. Esimeseks koeraks ostsin endale siiski ameerika kokkerspanjeli. Kasvataja soovitas käia ühel näitusel, et saada näitusehinne, siis otsiti sobiv isane ja seejärel sündis pesakond. Tegin nagu soovitati ja arvasin, et nii peabki olema. Tegelikult polnud ma rahaliselt sellisteks kulutusteks valmis, vastutus oli väga suur ja ma üldse ei teadnud siis aretusest midagi. Seisin Kadaka turu väravas ja müüsin kutsikaid – see oli õudne ja arvasin, et ei tee midagi niisugust enam kunagi. Kui aga oma lapsed koera küsisid, siis hakkasin uuesti mõtlema. Hakkasime koeratõuge uurima ja jõudsime selleni, et koer peaks olema väike ja et ta ei ajaks karva. Aastal 2002 küsisin kutsikat tuttavalt kasvatajalt Natalia Mamedovalt. Arvasin, et jutt on yorkist, aga tegu oli hoopis mulle tundamtu siiditerjeriga. Saime kiiresti ülevaate tõust ja nii tuligi meile

esimene austraalia siiditerjer Jessy. Eriti meeldib mulle selle tõu karv ja glamuur.

Kiss ja Kicu 9-kuused

Mis ajast aretustööga tegeled ja kui palju pesakondi oled kasvatanud?

Otsustasime kohe aastal 2004 teha kenneli ja järgmisel aastal sündis esimene pesakond. Mulle meeldib kui koer liigub lendlevalt – tahtsin midagi sellist ka kennelnimes kajastada ja ladinakeelne variant VOLITANS sobis hästi. Praeguseks on mul sündinud 16 siiditerjerite pesakonda.

Milles on saladuse võti, et oled oma aretustööga maailma tippu jõudnud?

Iseendaga aus olles on see võimalik. Pole tarvis pesakonda lihtsalt kutsikate pärast. Kui kõhkled, siis ära tee pesakonda. Kui tunned, et aretusemane on järglasi väärt, siis seda tuleb kasutada.

Ema Jady, Kiss ja Kicu

Mida pead kasvatajana pesakonda plaanides kõige olulisemaks?

Õppisin meditsiini ja geneetika oli üks minu lemmikainetest. Lugesin raamatuid, panin tähele kohtunike hinnanguid, tegin märkmed oma koerte vigade ja heade külgede kohta. Kirjutasin ühele vanemale kasvatajale ja küsisin konkreetsete tugevate külgedega isast. Praegu ma kujutan täpselt ette, millist koera ma tahan. See on mul silme ees. Kui vaatan tõutunnistust, siis näen kujutluses koerte pilte ja tekib arusaam, et kas võin soovitud tulemust saada või mitte. See ongi oluline, et me teame, mida tahame.

Kicu ja Kiss on õde ja vend, kelle ema on sinu enda kasvandik ja isa Soome kennelist. Kuidas see pesakond loodi?

Kissi ja Kicu ema oli minu esimesest pesakonnast juba 8-aastane koer ja rohkem järglasi ma talle ei plaaninud. Veteraniga "Eesti Võitja 2013" näitusel olles kohtusime ilusa Soome isasega, Jadyl oli jooksuaeg ja koerte vahel tekkis eriline tõmme. Mõtlesin, kahtlesin, aga tegin otsuse ja küsisin paaritust – sündis 3 kutsikat. Kui kutsikad olid sündinud, ütlesin kohe VAU – millised kutsikad!

Mis on nendes koertes erilist, silmatorkavat?

Kasvades olid need kutsikad kohe silmatorkavad, nad tundsid oma väärtust ja tõmbasid endale tähelepanu. Kaalusin müümist, aga ma ei müünud, kuna polnud selliseid ostjaid, kes oleks seda väärtust hinnata osanud. Kissi pea oli eriti silmatorkav. Soomes sai aga hoopis Kicu 60 koera hulgast "parima pea" tiitli.

Suurtel näitustel ei esitle sa oma koeri ise vaid kasutad händlerina võluvat noort leedulannat Viltė Šokaitytėt. Kuidas see koostöö alguse sai?

Vilte Kissiga

Mulle meeldib oma koeri ringis kõrvalt vaadata ja ma naudin seda, kuidas inimene teeb midagi niisugust, mida mina ise ei suudaks.

Tutvusime Facebookis. Vilde pakkus välja, et võib ühe minu koera Soome tiitlinäitustele kaasa võtta. Ta tuli koos emaga, nad võtsid Kissi ja läksid. Ma tunnen inimesi hästi ja ei kahelnud selles otsuses kordagi. See koostöö on edukalt jätkunud.

Mõlemad 4-aastased koerad on praeguseks mitmekordsed tšempionid ja võitjad. Millised on kõige magusamad võidud?

Siiditerjerite erinäitus, kohtunik James Camac, Kiss ja Kicu

Maailmavõitja tiitlid aastatel 2015 ja 2016 on muidugi väga väärtuslikud. Soome maailmanäituse ajal 2014 aastal olid Kiss ja Kicu alles 12-kuused juuniorid ja seal oli ka siiditerjerite erinäitus, kus osales 60 koera. Kohtunikuks oli tõukasvataja James Camac Austraaliast – Kicu oli parim emane 2 ja Kiss parim isane juunior 2. See kõrge hinnang oli minu jaoks tõeline positiivne šokk.

Mida hindad oma edukate koerte juures kõige rohkem?

Need on täpselt sellised koerad, keda olen endale tahtnud. Ma ei näe nendes midagi halba, meeldib nende iseloom ja temperament.

Kicu kutsikatega

Milliseid järglasi on Kiss ja Kicu senini andnud?

Kicul on kaks pesakonda, viimane äsja sündinud. Üks tema eelmise pesakonna emastest on Saksamaa juunior võitja 2017 ja Eesti juuniortšempion. Kissil on 3 pesakonda – Soomes, Venemaal ja äsja sündinud Poolas. Mõlemad annavad oma ilusat nägu edasi. Kissi järglased on kõik näo järgi äratuntavad. Arvan, et nad annavad häid järglasi.

Kuidas Kiss ja Kicu omavahel läbi saavad?

Nad armastavad teineteist ja on lahutamatu paar.

Millised on sinu järgmised näituseplaanid Kissi ja Kicuga?

Sellel aastal on plaanis suured tiitlinäitused: märtsikuus Crufts Inglismaal, kuhu läheb Kiss; Maailmavõitjale Amsterdami tahaks minna mõlema koeraga; Euroopa võitja Poolas on samuti plaanis.

Mida peaks kasvatajad silmas pidama, et aretustöö hästi edeneks?

Tuleb olla aus iseenda vastu ja siis tuleb ka tulemus.

Mis on sinu sõnum kutsikaostjatele, mida neilt ootad?

Soovin, et nad armastaksid oma koeri ja annaksid neile väärtusliku elu. Väga tahaks, et nad osaleksid ka näitustel.

Oksana ja 3 põlvkonda kasvandikke

Anne-Lii Sild

Pildid: Oksana Bitjutskih erakogu, kaanepilt Pille Saar

PetCity loomakliinikutes:

1. On lai valik kirbu- ja puugitõrjevahendeid
2. Saame teha puugilevitatud haiguste testi
3. Saame vaktsineerida puukborrelioosi vastu
4. Vajadusel ravi sinu lemmikule!

Sinu lemmik on seda väärt!

PetCity Rannamõisa loomakliinik
Rannamõisa tee 8,
Tallinn 13515
Tel +372 624 0444
+372 515 3112
vastab 24/7
info@petcitykliinik.ee
Avatud E–P 10–20

PetCity Tähesaju loomakliinik
Mustakivi tee 17,
Tallinn 13912
Tel: +372 5305 5622
tahesaju@petcitykliinik.ee
Avatud E, T, K, R, L 10-18
N 10-20 P Suletud

PetCity Lõunakeskuse loomakliinik
Ringtee 73,
Tartu 50501
Tel +372 738 8111
lounakeskus@petcitykliinik.ee
Avatud E–P 9–19

PetCity Pärnu Keskuse loomakliinik
Pärnu Keskus, Aida 7,
Pärnu 80010
Tel +372 440 1006
info@petcitykliinik.ee
Avatud E–P 10–20

pet city kliinik

Koertenäitustest kohtuniku pilgu läbi

Koertenäituste melus satub sageli luubi alla ringis koeri hindava kohtuniku tegevus ja nii mõnigi kord kostub kriitikat kohtuniku hinnangute suhtes. Selleks, et välimikukohtunike tegevust paremini mõista, tasub teada, millest kohtunik oma hinnanguid andes lähtub, millist kvalifikatsiooni ta peab omama ja millise kadalipu selle saavutamiseks läbima. Kohtunikutegevuse argipäevalt kergitab saladuseloori EKL rahvusvaheline välimikukohtunik **Anne Klaas.**

Koertenäitustel hindava välimikukohtuniku töö tundub paljudele koeraomanikele ja asjatundlikele näitusekülalistele väga huvitava ja tähelepanuväärse tegevusena. Sageli ei mõisteta, et kohtunikutöö ringis ei piirdu ainult koerte edasi-tagasi jooksutamises, vaid nõuab väga häid tõualaseid teadmisi, vilumust ja kogemusi.

Välimikukohtuniku olemus määratakse EKL Välimikukohtuniku statuudiga. Selle põhjal on välimikukohtunik spetsialist ja ühtlasi ka Eesti Kennelliidu (EKL) usaldusisik, kelle ülesanne on hinnata koeri asjatundlikult ja erapooletult, järgides FCI ja EKL-i määrusi.

Kohtunikuks saamisel on erinevates maades erinevad nõudmised. Mõnel pool võib üldkohtunikuks (allrounder) saada juba varases nooruses.Olen kohanud 25-aastasi üldkohtunikke, sageli ilma piisava hindamiskogemuse ja tõutundmiseta. On juhuseid, kus tõukohase eksami sooritamiseks nõutakse ainult vastava kirjanduse läbilugemist.

Põhjamaades,Saksamaal ja teistes aktiivset kenneltegevust harrastavates maades, sealhulgas ka Eestis, see nii lihtne ei ole.

Nõuded välimikukohtunikuks saamisel määrab meil EKL välimikukohtunike koolitusjuhend. Sellega võib põhjalikult tutvuda EKL kodulehe kaudu, aga tooksin välja minu arvates kohtunikukandidaadiks pürgijatele esitatavad olulisemad nõudmised. Eriti tähtsaks pean selliseid isikuomadusi nagu hea maine, laialdased koerandusalased kogemused ja muidugi kiindumus koertesse ning soov omandada laialdasi teadmisi mainitud valdkonnas.

Eestis on kohtunikuks saamise tee pikk ja sageli käänuline.Pürgijad peavad algkoolitusele jõudmiseks olema vähemalt 25 aastased, omama elukohta Eestis, valdama eesti keelt kõnes ja kirjas ning ühte FCI keelt (inglise, saksa, prantsuse, hispaania) suhtlustasandil, omama vähemalt 10-aastast kogemust omaniku või kasvatajana, läbinud kasvatajakoolituse ja tegutsenud vähemalt 10 korral atesteeritud ringikorraldajana jms.

Esmatähtsaks ülesandeks on läbida algkoolitus ja vastavate eksamite õnnestumise korral pääseda põhikoolitusele.

Olen ka mitmel korral läbi viinud alg- ning põhikoolitust ja üllatav on see, et aktiivsed, näitustel edukad, läbi-lõhki „ koerainimesed“ jäävad koolitusel sageli hätta oma koera kirjeldamisega.

Algkoolitusel osalejaid kimbutab sagedasti sobivustesti läbimine - tuntakse hirmu intervjuudes esinemise ja oma seisukohtade põhjendamise ees ning nn „koerasilma“ testi sooritamisel puudub proportsioonide tunnetus ja liikumise tajumine. Nii alg- kui põhikoolituse eksamid loetakse sooritatuks 70% õigete vastuste korral.

Kui viimaks jõutakse nii kaugele, et kõik põhikoolitusega seotu on edukalt läbitud, toimub harjutushindamine. Selleks peab kohtunikukandidaat osalema vähemalt viiel harjutushindamisel ja koerte arv nende käigus peab olema 50. Seejärel toimub tõukohane eksamihindamine, mille eduka sooritamise järel on võimalik taotleda EKL tõukohtuniku kvalifikatsiooniks.

Välimikukohtunike olemus kajastub EKL Välimikukohtunike statuudis, mille alusel kinnitab EKL juhatus välimikukohtuniku staatuse. Esmakordselt välimikukohtuniku kvalifikatsiooni

saanu kuulub EKL kohtunike nimekirja. Rahvusvahelise kohtuniku staatus omistatakse EKL kohtunikule, kes on tegutsenud vähemalt 2 aasta jooksul 5 korral rahvuslikel sertifikaadiõigusega näitustel ja hinnatud koerte arvuks on 50.

Mõningaid lisaselgitusi kohtunike kvalifikatsiooni kohta:

- Tõukohtunik on rahvuslik või rahvusvaheline kohtunik, kel õigus hinnata üht või enamat FCI nomenklatuuris määratud tõugu

- Rühmakohtunikuks on võimalus saada rahvusvahelisel kohtunikul, kes on hinnanud 4 aasta jooksul rahvuslikel või rahvusvahelistel näitustel ja kellel on hindamispädevus vähemalt 75% ulatuses FCI nomenklatuuris määratud antud rühma tõugudest, sh kõigi antud rühma kohustuslike tõugude hindamispädevus

- Üldkohtunik (all-rounder) on rahvusvaheline kohtunik, kelle rühmakohtunikuks kinnitamisest on möödunud vähemalt 10 aastat ja kel on pädevus hinnata vähemalt 6 FCI rühma, sh 2 põhirühma (1,2,3,9) ning kes omab eesti hagija hindamisõigust.

Koerte hindamisest

Näituseringis koeri hinnates peab järgima tõugude kujunemise ajalugu - mis otstarbeks üks või teine tõug on aretatud.Vastavalt sellele on aretuse käigus välja kujunenud koerte välimik, proportsioonid, temperament, liikumise eripära jms. Näiteks sageli terjerite „kuningaks“ peetud airedale terjerit kasutati suurulukite, veelindude ja metslindude jahiks ning farmikoerana. Hiljem ka politsei- ning juhtkoerana. Seetõttu on tal ilmastikukindel karvkate, aktiivne loomus, arukus, innukus ning mitteagressiivne iseloom.

Borderterjer on tuntud rebasejahi koerana, kelle ülesandeks on rebane urust välja ajada ja teda vajadusel ka jälitada. Seetõttu on tal pikk kitsas kehaehitus, paks lõtv nahk, et vasturünnaku puhul võimalikult vähe vigastusi saaks ning kõrged jalad, et jõuaks jahil hobustele järgneda.

Austraalia terjer on olnud kasutusel kui väike ilmastikukindla karvkattega päeva jooksul karmides tingimustes toimetulev koer, kelle algne ülesanne oli farmide ümbrusest madusid ja närilisi eemale hoida. Kuigi väikesekasvuline, ei ole ta arglik sülekoer, vaid aktiivne, innukas, enesekindel ning arukas tegelane.

Kõike seda tuleks näituseringis hindamisel arvesse võtta.

Ammutuntud tõde on see, et on raske leida ilma ühegi puuduseta koera. Seepärast peab kohtunikul olema silme ees standardis kirjeldatud ideaalne isend, kellega ringis osalevaid koeri võrrelda, mitte ringis osalejaid omavahel.

Terjerite hindamisel, nagu iga teise tõu puhul, on tähtis üldmulje ja vastavus tõu tüübile. Olulised on ka keha ja pea proportsioonid, kompaktsus, tasakaal ja tõule iseloomulik liikumine, tõule vastav karva struktuur ning elav, kartmatu iseloom.

Kõrge näitusehinde saamisel on koera suurepärase välimiku kõrval väga tähtis ka esitlusviis.

Händlereid on kohtunike arvates erinevaid, aga edukuse saavutamisel on esmatähtis händleri ja koera hästi laabuv koostöö. Hea esitaja tunneb oma partnerit, teab, kuidas teda motiveerida ja tunnustada. Veidi häirivalt mõjuvad inimesed, kelle ainsaks vahendiks koera esitamisel on toidupalad. Nendega võib küll ablast looma ergutada, aga alati, kui koer on närvis ja söögist ei huvitu, pole see mõjus. Esmatähtis on regulaarne näitusekoolitus, kus ei tohi unustada koera kiitmist eduka esinemise puhul. Viimane ei tähenda üksnes toiduga motiveerimist, vaid eeldab eriti terjerite puhul mängu ja positiivseid emotsioone.

Kohtunikutegevus tundub paljudele huvitava ja põnevana - saab palju reisida, tegelda oma lemmikharrastusega, leida uusi sõpru ja tuttavaid jms. Sageli ei mõelda, et nädalalõppudel reisimine, eriti pärast pingsat töönädalat, ei ole alati põnev, vaid pigem väsitav. Sageli toimub ringitöö poristel näitusevälјakutel, nii vihmas kui lõõmava päikese all.Tihti tuleb pikki tunde veeta lennujaamades. Sagedase kodust eemalviibimise tõttu kannatavad nii pereliikmed kui oma lemmikloomad ning reedesed varased lahkumised ja esmaspäevased hilinemised võivad põhjustada pahandust tööandjaga.

Välimikukohtuniku töös, nagu iga teise ameti puhul, on oma võlud ja valud, aga kindlasti on see paljudele hobiks pikkadeks aastateks.

Täname kohtunik **Anne Klaasi** kohtunikutööd valgustava ülevaate eest. Lisaks muule saime teada, et kohtunike kvalifikatsioon on erinev ja ka nende pädevus võib riigiti totaalselt erineda. Näitustele registreerimisel tasub teha tarku valikud, kellele oma koera hindamine usaldada. Soovime koeraomanikele kohtunikelt saadud asjatundlikke ja õiglasi otsuseid ning välimikukohtunikele palju korrektselt esitletud kauneid koeri.

Ajakirja toimetus

Kas teadsid, et koeral võib olla kassiallergia?

Dr. Heli Säre, DVM, PhD, CertVA
PetCity Loomakliinik

Nahahaigused moodustavad väga suure osa meie lemmikute terviseprobleemidest. Nahahaiguste sümptomid võivad pealtnäha üsna sarnased olla, aga põhjuseid on väga, väga erinevaid - bakterite poolt põhjustatud põletikud nagu hotspot, püoderma; seenhaigused (nn. kassihaigus); parasiitidest põhjustatud muutused; hormonaalsetest haigustest tingitud nahamuutused; kasvajad ning muidugi allergiad. Koertel on kahjuks nagu inimestelgi allergiate esinemine viimaste aastate jooksul oluliselt sagenenud. Päris täpselt pole teada, miks see nii on, aga kindlasti teab iga allergiku koera omanik kui kurnav haigus allergia on.

Allergiaga kaasnevad sügelev nahk ja sügelevad silmad, aevastamine, võib esineda hingamisraskusi, oksendamist, kõhulahtisust ning seda kõike saadab pidev kratsimine ja lakkumine. Samuti võivad kõrvaprobleemide põhjused sageli olla allergilised. Kratsimise ja lakkumise tagajärjel tekivad naha mikrotraumad, mis võivad kaitsebarjääri kahjustuse tõttu saastuda bakteritega ning lisandub bakteriaalne nahapõletik. Tekkida võivad karvutud alad.

Allergia on ülitundlikkusreaktsioon mingi tekitaja (allergeeni) suhtes – näiteks õietolm, ravimid, taimed, toiduvalgud, kemikaalid jt. Allergeeniks nimetatakse kehavõõrast valku või keemilist ühendit, mis kutsub organismi sattudes (hingamisteede, nahaga, seedetrakti kaudu) esile ülitundlikkuse reaktsiooni.

Väga sageli põhjustab koertel nahaprobleeme kirbuallergia- enamasti tekitab allergilist reaktsiooni just kirbu sülg. Hammustuse tagajärjel tungib kirbu sülg naha sisse ja võib üle kogu keha põhjustada allergilist reaktsiooni. Kui lemmik on kirpude suhtes ülitundlik, siis võib isegi üks kirp tekitada tugeva ärrituse. Koerte peal elavad täiskasvanud kirbud, aga ülejäänud 95% kirpude populatsioonist (munad, vastsed ja teised noorvormid) elutsevad koduses keskkonnas - vaipades, voodites, põrandapiludes. Lemmiklooma peal olevaid kirpe saab hävitada vastavate šampoonide, täpilahuste (lemmiku turjanahale manustamiseks mõeldud lahused imenduvad verre), karvkattele pihustatavate lahuste abil, spetsiaalse kaelarihma abil, aga ka suu kaudu manustatavate tablettide abil. Kindlasti ei tule kohe looma šampooniga pesema hakata, sest nahapõletiku põhjuse peab loomaarst enne kindlaks tegema. Looma märjaks tegemine võib bakterite või seente poolt põhjustatud nahaprobleeme süveneda ja sellisel juhul on pesemine hoopis vastunäidustatud. Leidub ka kirpude ja puukide vastase toimega tablette, mis on küll retseptiravimid, aga loomaarst saab neid lemmikloomale manustada või looma ülevaatusel väljastada. Et kirpudest päriselt vabaneda, tuleb neid ka koduses keskkonnas tõrjuda – tõhusaid pihustamislahuseid saab loomakliinikust. Enam levinud on kirbud just kevadel-sügisel, kuid kirpe võib esineda ka talvel ja siseruumides tegelikult aastaringselt. Allergilistel loomadel tuleb kirbutõrjevahendeid kindlasti kasutada aastaringselt.

Nahaprobleemide põhjuseks võivad olla toidus sisalduvad valgud (piimatooted, muna jt), teraviljad või mõned muud toiduained. Toiduallergia põhjustab samuti nahasümptomeid - sügelust, punetust, kratsimist, lakkumist, millest võivad tekkida karvatud alad ja lisaks võivad kaasneda seedehäired - kõhulahtisus, oksendamine. Selliste sümptomite korral on vajalik pöörduda koheselt loomaarsti vastuvõtule. Vajalik on diagnoosi kinnitamine ja alles siis saab alustada raviga. Erinevate dieetide proovimine ja teatud toiduainete toidusedelist kõrvaldamine ei pruugi viia soovitud tulemuseni või jääb hoopis mõni hormonaalne või organi funktsioonihäire diagnoosimata.

Nahaprobleeme võib põhjustada ka atoopia - siis kutsuvad organismis ülitundlikkusreaktsiooni esile tolmulestad, õietolmud, hallitusseened,

Toidu allergiast tingitud varvaste vahede sügelus koeral

erinevad naharakud, kõõm vms. Väga sageli on atoopia pärilik ja tekitab nahaprobleeme just noores eas, aga võib avalduda ka vanematel koertel. Tõuliselt võiks välja tuua atoopia sagedase esinemise west highlandi terjeritel, šoti terjeritel, bullterjeritel, mopsidel ja chow-chowdel. Atoopiat võib esineda ka kõikidel teistel tõugudel ning ka segaverelistel koertel (seda küll väga harva, aga siiski).

Koeral võivad allergiat põhjustada ka kõiksugused keemiatooted, materjalid, ravimid, kaelarihmad jms. Ühel koeral võib esineda mitu erinevat allergia vormi – näiteks tekitab ülitundlikkust mingi toiduaine, samas esineb kirbuallergia ja tolmulesta allergia. Selline kooslus on kahjuks väga sagedane, nõuab loomaomanikult palju kannatlikkust, järjepidevust ja pingutust ning kindlasti head koostööd loomaarsti ja loomaomaniku vahel. Päris selge on, et erinevate ravimite, šampoonide ja dieettoitudega katsetamine ei anna soovitud tulemust. Vajalik on täpne

Tolmulesta allergiline dermatiit, atoopia

diagnoos ja alles seejärel ravi.

Loomakliinikus küsitleb loomaarst nahaprobleemidega looma omanikku väga põhjalikult - see pole niisama vestlus jutujätkuks või kaastundest, vaid selleks, et aru saada, kas allergia on perioodiline (nt. suvel esineb, talvel parem), seotud toidu vahetusega, mille järgselt tekkisid nahaprobleemid jne. Kindlasti vaatab loomaarst visuaalselt üle karvkatte ja naha, võtab sealt proove mikroskopeerimiseks - mikroskoobi abil näeme, kas nahal leidub baktereid, seeneniidistikku, pärmseeni või parasiite. Samuti näeme mikroskoobi abil, kas karvad on väljalangenud või murdunud lakkumise tagajärjel. See on diagnoosi selgitamiseks väga vajalik informatsioon.

Loomakliinikus tehakse ka vereproov - kliinilisest vereproovist näeme, kas esineb põletikureaktsiooni (tõusnud valgeliblede arv, tõusnud neutrofiilide arv) või esineb eosinofiilide kontsentratsiooni tõus (eosinofiilide tõus veres viitab just allergilisele reaktsioonile, aga ka parasiitide esinemisele või kasvajatele).

Allergia põhjustajaid ehk allergeene saab kindlaks teha nahatestidega või laboratooriumis verest antikehade esinemist määrates.

PetCity loomakliinikutes saab oma lemmikule teha väga täpseid allergiateste verest – jah, allergia põhjuse saab kindlaks määrata vereanalüüsist.

Testimiseks saab olenevalt allergia esinemise spetsiifikast valida erinevaid komponente. Üks allergiatest näitab ülitundlikuse reaktsiooni erinevatele toiduainetele: kanaproteiin, veise-, sea-, lamba-, kalkuni-, jänese-, kitse- ja pardiliha; lõhe või valge kala; teraviljadest kartul, soja, nisu, kaer, mais, riis; samuti muna ja piimavalk.

Võimalik on testida ka eksootilisemaid toiduaineid: hobuse-, metssea-, põdra- ja jaanalinnuliha.

Veretestiga on võimalik kindlaks teha kirbu-, tolmulesta- ja õietolmu allergiat, samuti ülitundlikkust hallitusseentele. Määrata saab, kas loomal esineb allergilist reaktsiooni erinevate taimede suhtes – siia testi on valitud enamlevinud taimed, mille suhtes loomad võivad tundlikud olla.

Kui loomal on ülitundlikkus mõne toiduaine suhtes, siis on võimalik see komponent tema igapäevasest dieedist välja jätta – näiteks esineb Eestis elavatel koertel sageli kana- ja maisiallergiat. Sellisele loomale saame valida balansseeritud tervisliku toidu, mis sisaldab ainult neid komponente, mille suhtes see loom ei ole allergiline. Näiteks kvaliteettoit, mis sisaldab kartulit ja pardiliha (Virbac Dermal) või siis lambaliha ja riisi baasil tehtud koeratoit (Hills D/D). Aga eelnevalt on vajalik teha vereproovist allergia testid, et veenduda, mille suhtes loomal esineb ülitundlikkus ja mille suhtes mitte.

Kui aga allergiatest näitab, et loomal on ülitundlikkus väga paljude toitainete suhtes, siis saame talle valida ka spetsiaalse ravitoidu, mille koostises on vaid hüdrolüüsitud valgud ja puhastatud süsivesikute allikaid, mis ei tekita allergiat – näiteks ProPlan Hydrolyzed ravitoit või Royal Canine Anallergic toit.

Toitudega ongi asi lihtne – kui teame, mida lemmik ei talu, siis saame selle toidusedelilt välja jätta ja allergia tunnused kaovad mõne nädalaga. Siinkohal peab loomaomanik vaid teadma, mida loom võib ja mida ei või süüa, ning olema väga järjepidev lemmiku toidulauda kattes – üks vale terake sobimatut toitu aktiveerib jällegi allergia tunnused.

Kui allergia tunnused on väga tugevad ja omanikel on teada, et ei suudeta täielikult välistada kõiki komponente, mis loomale ei sobi, siis on võimalik allergilise dermatiidiga (nahapõletikuga) kaasneva nahasügeluse raviks määrata lisaks allergiaravimeid. On olemas ka üks uudne ravim, millel ei ole hormoonravile omaseid kõrvaltoimeid. Seda retseptiravimit tuleb loomale anda pidevalt üks kord päevas ja enamasti hoiab see allergia vaos.

Kui loomal on diagnoositud tolmulesta- või hallitusseente vastu allergia, siis võib kasutada allergia ilmingute vähendamiseks pesasse, diivanile ja õhku pihustatavaid tooteid. Nii saame allergeene vähendada, kuid täielikult keskkonnast tolmulesta ja hallitusseent kõrvaldada me siiski ei saa. Sellisele loomale on vaja pidevalt manustada allergiaravimeid, nahka kaitsvaid preparaate, toidulisandeid ja väga palju abi on allergeen-spetsiifilisest teraapiast.

ASIT- Allergeen-spetsiifiline immuunoteraapia

PetCity Loomakliinikus on lemmikutele võimalik teostada allergeenspetsiifilist immunoteraapiat (ASIT). Immuunoteraapia ehk immuunravi (ka desensibiliseerimine, profülaktiline immuunravi) eesmärgiks on soovimatute allergiate sümptomite vähendamine aktiveerides või inhibeerides immuunvastuseid organismis. Immuunoteraapia koosneb seeriast nahaalustest süstidest, mis sisaldavad väikses koguses allergeeni, millele patsient on ülitundlik. Pärast allergiasüste esineb umbes 80–90% patsientidest vähem allergiavaevusi. See immunoteraapia toimib vaktsineerimisega sarnaselt – organism peatab antikehade tootmise ühe või teise teguri ehk allergeeni suhtes. Allergeenspetsiifilisel immuunoteraapial ei ole enamasti kõrvaltoimeid. Labor toodab spetsiaalse looma jaoks talle allergiat tekitavatest komponentidest ravimi, mida siis PetCity Loomakliinikus manustatakse imepeenikese süstlanõelaga loomale naha alla. Esialgu manustatakse seda 1 kord nädalas, seejärel 2 nädala järel ja siis juba 1 kuuse intervalliga.

Allergia ei ole ravitav, aga seda on võimalik kontrolli all hoida 80-90% juhtudest allergeenspetsiifilise immuunoteraapia abil. Paljudel juhtudel kaovad allergiatunnused juba mõne nädala jooksul. Samuti on see ravivorm kokkuvõttes odavam ja ära jääb pidev tablettide manustamine.

Te võite teha mida tahes ja minna kuhu tahes...

EFFITIX kaitseb!

(fiproniil / permetriin)

- Tapab puugid ja kirbud!
- Eemalepeletav toime!
- 2 toimeainet, millel on akaritsiidne (puukidele surmav) toime!

Ainult veterinaarseks kasutamiseks. Tähelepanu! Tegemist on ravimiga. Enne tarvitamist lugege tähelepanelikult pakendis olevat infolehte. Kaebuste püsimise korral või ravimi kõrvaltoimete tekkimisel pidage nõu veterinaararstiga. Käsimüügiravim. Täiendav informatsioon on saadaval ravimi müügiloahoidja esindusest: OÜ Zoovetvaru, Uusaru 5,Saue 76505. Tasuta klienditoe telefon: 800 9000; E-mail: zoovet@zoovet.ee

Virbac

Shaping the future of animal health

Märtsikuu sihtkoht – Crufts Birminghamis

Viimastel aastakümnetel tõmbab mõningaid agaraid näitusehuvilisi eestlasi märtsikuus Inglismaale, täpsemini Birminghami, kus igal kevadel toimub Crufts – üks prestiižsemaid koertenäitusi maailmas, mida tähtsuse poolest tavatsetakse võrrelda tennisemaailmas tuntud Wimbeldoni turniiriga. Näitusel osalemiseks peab koeral olema vastav kvalifikatsioon, mida Euroopas on võimalik saada ainult üksikutelt rahvusvahelistelt näitustelt. Seejärel peab omanik taotlema koerale Inglise kennelklubi registri numbri ja alles siis on võimalik näitusele registreerida. Koertega maismaad mööda Inglismaale reisimine on pikk ja ületada tuleb mitmeidi katsumusi. Koertele kehtivaid karme piiranguid riiki sisenemisel on aastate jooksul lõdvendatud, kuid siiski vajab dokumentatsioon ülimat täpsust ja iga pisiasi tähelepanu, sest näiteks üks mittetöötav mikrokiip võib põhjustada koerale pikaajalise karantiini, omanikule rohkesti sekeldusi ja finantsilise kaose.

Mis on see miski, mis inimesi Crufts`ile meelitab ja milliseid emotsioone seal kogeti, jutustavad meile reisisellid Margot, Nataly, Leia ja Heli, kes möödunud aastal selle teekonna koos nelja koeraga läbisid. Lisaks näitusel osalevale kääbusbullterjer Messile, oli neil kaasas üks Inglismaale elama suunduv kutsikas ja küüti pakuti kahele Oksana siiditerjerile Kicule ja Kissile, keda händler Vilte kohapeal ees ootas.

Oksana: „Otsus Crufts`il osaleda oli juba aasta varem tehtud. Nagu elus sageli juhtub, tuli seegi kord valida, kas loobuda unistusest või leida võimalus selle täitumiseks ilma minuta. Olen õnnelik ja tänulik, et mind ümbritsevad mõistvad ja abivalmid inimesed, keda võin usaldada samavõrd kui iseennast. Ilma vähimagi probleemita õnnestus mul ära rääkida Margot, et ta võtaks minu siiditerjerid reisile kaasa. Heli ja Leiaga sai kokku lepitud koerte pesemise ja karva ettevalmistamise suhtes ning Vilte esitles koeri ringis. Kõik andsid endast sada ja rohkemgi protsenti ning tulemusega olen igati rahul. Usun, et see ei jää meie viimaseks reisiks Birminghami“.

Reisi alguspunktiks võiks lugeda Vilniust, kus võeti “ Leedu Võitja 17“ tiitlid ja seejärel jätkus sõit Calais` poole, et ületada La Manche väin, randuda Doveris ning seejärel suunduda läbi Londoni Birminghami poole.

Heli: „Mina sain Crufts`ile sõites endale kaks siiditerjerit kaaslaseks, kelle eest hoolitsesin kogu reisi jooksul. Oli vast kogemus, sest neid tuli ju erinevalt bullikatest enne näitust pesta ja föönitada. Aga saime hakkama ja koerad olid näituseringis edukad. Panin neile ka uued nimed - Silku ja Vilku, mis sobisid suurepäraselt.“

Margot: „Hommikul sõitsime Birminghamist edasi Sheffieldi lähistele kennelisse, kuhu ma viisin ühe enda kasvandiku. Esialgne plaan oli sellest Inglise kennelist kaasa tuua isane koer, kuid sellest ma loobusin. Järgmisel päeval tegime otsuse emase koera kasuks ja meiega reisis Eestisse hoopis valge kääbusbullterjer Tiina. Hiljem liitus meiega veel minu Muri, kes oli Hispaanias aretustööd tegemas ja naasis nüüd Eestisse. Tagasi tulime 5 koeraga“.

Nataly: „Sheffield on looduslikult väga kaunis koht, kus ikka päris inglased elavad. Kohalikus pubis saime kohalikku toitu ja kohalikku õlut juua.“

Enne näitusepäeva ööbiti Birminghami lähistel. Kuna kaasas olid siiditerjerid, kes vajasid varahommikust karvahooldust, siis hotelli valikul tuli sellega arvestada. Kui dušš on laes kinni, soe ja külm vesi tuleb eraldi kraanidest, siis sellega võib tõsiselt närve rikkuda. Rahakotile vastuvõetavad majutuskohad on Inglismaal üsna nigelad. Leia ja Heli olid koerte pesemise eest vastutavad ja täitsid oma rolli ülima kohusetundlikkusega.

„Kell neli hommiku alustati - kaks koera ja kumbagi tuli kolm korda pesta, kuivatada ja kammida. Föön tisside vahele ja nii ta läks, et käed oleks vabad“, räägib bullterjerite kasvataja Margot, kes asja eemalt asja jälgis.

Leia: „Hotelli föön oli katki ja enda fööni jaoks õiget adapterit ei olnud kaasas. Tellisime valvelauast uue fööni, silkud oli ju vaja ära föönitada. Õnneks sai koerad ja minu pool pead tehtud, siis kustus seegi föön ja sellega asi piirdus“.

Inglismaal sõitmise kohta annab Leia, kes oli piloot number kaks, kiire vastuse: “Minule väga

meeldis, Margot sõitis kogu aeg“. Inglismaa liiklusega probleeme polnud, ummikud suurlinnade ümbruses on tavapärased. Crufts`i hallide juures oli parkimine hästi korraldatud, aga sihtkohast väga kaugel. Seda leevendas drop off ala, kus sai auto tühjaks laadida ja siis parklasse viia.

Näitusehalli sisenemisel on seal alati põhjalik kontroll ja iga koer saab pileti, millega alles ringide lõppedes kindlast kellaajast alates lahkuda lubatakse.

Nataly: „Torkas silma, et paljud koerte puurid olid lukustatud. Koerte vargused on Inglismaal suureks probleemiks ja seetõttu on ka väga tõsine kontroll“.

Leia ja Heli väisasid seda üritust esmakordselt ja muljed olid vägevad.

Leia: „Väga suurejooneline üritus ja jäi võimas mulje. Ringi ääred on vabad ja ruumipuudust ei olnud. Igal koeral on oma kindlalt määratud koht boksis. Hallid on nii suured, et pole kuigi raske seal ära eksida“.

Heli: „Seda tunnet on raske kirjeldada, sest ma polnud varem nii suurel näitusel käinud. Näitus on mega hästi organiseeritud, seal on tõugude järgi jagatud igale koerale oma boksi koht, ringide ääres on publikule istekohad. Kuna mu süda kuulub bullikatele, siis jälgisin põhiliselt nende ringi. Oli väga palju ilusaid koeri ja parimad võitsid. Uhke oli vaadata Margoti koera selles suures konkurentsis edukalt võistlemas. Ma tahaksin veelkord sinna tagasi minna, aga siis juba oma koeraga võistlema“.

Leia: „Kääbusbullterjerid tundusid nii suured nagu meie standardid, eriti isased olid väga musklis ja jõulised, emased olid veidi väiksemad. Inglise tüüp on hoopis teine“.

Margot: „Ringi ääred on vabad ja seal pole mingit puuridega tunglemist nagu igal teisel näitusel oleme kogenud. Filmisin silkide ringi ja saatsin videolõike Oksanale, kes kodus ärevusest küüsi näris. Arvestades suurt konkurentsi, võib tulemustega rahul olla. Messi sai suures klassis (18 osavõtjat) viienda koha. Siiditerjerid tulid klassis teiseks ja kolmandaks“.

Vilte: „Ilmselt ma ei eksi kui ütlen, et Crufts on oodatuim ja suurim koertenäitus maailmas. Iga händleri unistuseks on astuda sellele rohelisele vaibale koeraga, kes on hästi ette valmistatud, treenitud ja armastatud justkui oleks ta sinu enda koer. Olin üliõnnelik kui kenneli Volitans omanik Oksana teatas, et tema siiditerjerid on Crufts`ile registreeritud ja mul avaneb võimalus neid seal esitleda. Kahju oli sellest, et Oksana ei saanud ise kohal olla, aga tundsin tema toetust igal momendil. Tänan südamest Margotit ja tema reisikaaslasi, kes tegid Kissi ja Kicu Crufts`il osalemisel võimalikuks“ .

Margot: „Kaubandus on nii kallis, et ega midagi osta pole suurt mõtet. Nüüd on ka meil kõike saada ja sama kaupa on võimalik palju odavamalt tellida. Pakkumine on tohutu. Huvitav oli veel see, et kaubandussektoris pakuti veterinaarset teenust ja laborid olid

boksides väljas – silmauuringuid, DNA proovid jne. on kohapeal palju odavama hinnaga ja seda võimalust kasutati palju“.

Nataly: „Tõugude tänaval olid osad boksid väga luksuslikud, pilgeni täis tõutemaatilist kraami. Samas oli teine osa üsna lahjalt esindatud, sealhulgas ka bullterjerite boks - varem on rohkem keraamikat ja temaatilist käsitööd pakutud“.

Peale ringi kiirustati Dover`isse laevale - 330 km sõitu ja Londoni ümbruses olid suured ummikud. Teel olles sai laevareisi hilisemaks muudetud ja kõik sujus. Järgmine vahepeatus oli juba Prantsusmaal.

Nataly: „ Inglismaa hotellid on koerasõbralikud, nad enamasti võtavad neljajalgseid, aga üsna kopsaka lisatasu eest. Prantsusmaal ootas meid aga suurepärane ajaloolise tausta ja antiikse sisustusega hotell, kus oldi koerte suhtes hoopis sõbralikumad. Mulle jäi mulje, et prantslased on kõige sõbralikumad, abivalmimad ja toredamad inimesed üldse“.

Pikkadel ja rasketel reisidel sõltub väga palju reisiseltskonnast – omavaheline klapp peab olema hea ja rollid selgelt paika pandud. Väljendit „ma ei viitsi“ selles seltskonnas ei tunta ja kõik koerad on võrdselt koheldud. Kellegi koeri ilma omanikuta reisile kaasa viies võtab reisiseltskond väga suure vastutuse ja selliseid

inimesi pole kuigi palju, kes seda lisakohustust enda kanda võtaks. Iga koera iseärasusi tuleb arvestada ja ohumärke õigeaegselt lugeda.

Nataly: „Reisiseltskond peab olema mitmekesine. Kui kaks või kolm kasvatajat unustavad ennast ühele lainele jutustama, siis muutub see kõrvalt kuulajale ajapikku tüütuks“.

Leia: „Seekord luges Nataly meile psühholoogiat ja see oli väga hariv reis – oli tõesti huvitav kuulata“.

Mis on see miski, mis igal aastal varakevadisse Birminghami tõmbab? Korduvkäijatel on kindlasti hasart see, mis paneb katsumust kordama. Soov näha teistlaadi näituse korraldust ja teistsuguseid koeri, kohtuda kasvatajatega maailma eri paigust ja soov olla osa sellest suurejoonelisest üritusest.

Reisilugu jutustasid: Margot Oder, Nataly Kannus, Leia Nilk, Heli Reimets, Oksana Bitjutskih, Viltė Šokaitytė.

Anne-Lii Sild

Kennel Elegant Baubles on registreeritud 2011. aastal, kuigi armastus Yorkshire'i terjerite vastu tekkis 1998. aastal, kui muretsesime oma esimese Yorkshire'i terjeri. Temast sai pere suur lemmik, kes elas meiega koos 16 õnnelikku aastat.

2008. aastal hakkasin mõtlema näitustel osalemise peale. See unistus täitus alles 2010. aastal, kui meile tuli üks kena isane Ottoman – minu esimene intertšempion, paljude riikide tšempion ja Helsingi maailmanäituse tšempionklassi võitja. Portugalis, kus me tol ajal elasime, reisisime tihti ringi ja hakkasime osalema näitustel ning õppisime koos koeraga palju. Olen ülitänulik sellele kannatlikule ja väga targale koerale!

Elu järgmine etapp oli emaste võtmine perekonda, kuna tekkis soov hakata koeri aretama ja see oli väga põnev aeg.

Yorkshire'i terjer ei ole kerge tõug. Ta on ju eelkõige terjer! Selle tõu puhul on oluline kõik: anatoomia, liikumine, iseloom, karva kvaliteet ja värvus ning ilus pea. Tõukoerte aretamine on keeruline tegevus. Soovitud tulemuse saavutamine ja kinnistamine ei ole lihtne ülesanne, kuid võin öelda, et meil on see õnnestunud! Meil on intertšempionid, maailmanäituste klasside võitjad, paljude riikide tšempionid ja võitjad. Meie kenneli kutsikad elavad Inglismaal, Soomes, Ungaris, Lätis, Venemaal, Valgevenes, Austrias ja Norras ning osalevad edukalt näitustel.

Tahaksin meenutada 2013. aasta pesakonda. Meil tekkis võimalus paaritada oma emane Kentauro Alfa Tequila Boom Boom kuulsast Prantsuse kennelist Hunderwood pärit isaseg Eye Catcher, kes elas Soomes. Ta oli väikest kasvu, aretusemasest palju väiksem – just seda me olimegi soovinud. Mõlemad vanemad olid ilusad ja ühte tüüpi, õige siidise karvastruktuuriga ning suurepärast tumedat terassinist värvi. Emasel koeral oli hästi erk kuldne pruun värv, mis isasel oli palju heledam. Lootsin, et emane koer pärandab oma õiget kuldset värvi edasi.

Meil sündis kolm isast kutsikat, kõik väga kaunid - üks läks pigem isasse, teine emasse, kuid kolmas päris vanematelt just selle, mida ma olin lootnud! Kaks kutsikat leidsid endale kohe pered, kolmandale aga ei õnnestunud sobivat kodu leida, kuna ma soovisin talle näitusekarjääri. Tema potentsiaal oli ilmne juba alates kolme kuu vanusest, aga esialgu ei olnud mul plaanis teda endale jätta. Ta oli isegi lühikest aega kaasomandis, ent jäi siiski minu juurde. Lõppkokkuvõttes olen ma õnnelik, et saatus selle koera mulle jättis – temast on saanud intertšempion, paljude riikide, sealhulgas Põhjamaade, Baltimaade ja Venemaa tšempion ja võitja. Kõige tähtsam on aga see, ta on suurepärane aretusisane, kelle poegi leidub kogu maailmas - neid on isegi raske kokku lugeda! Ta on meie uhkus – Dilu – Elegant Baubles Double Delight.

Praegu on meil sirgumas uus põlvkond koeri, keda me pidevalt õpetame ja kellele palju aega pühendame – need on meie tulevikulootused. Töö jätkub…

Autor: Larissa Johnson

Armusin bullterjeritesse esimesest silmapilgust, kui olin vilksamisi näinud pisut põrsanäolist valget koera, kellel on imetillukesed kavalad silmad - neist silmadest ei saanud enam lahti. Esimene bullterjer ilmus meie majja 1990-ndate alguses. Sellest ajast kuni tänaseni tunnen, et olen hingelt bulli-inimene. Aretustööga alustasime aastaid hiljem ja esimene standardbullterjerite peskond sündis meie kennelis AXTOM TERRA aastal 2008. Tõu kodumaalt Inglismaalt on sisse ostetud mitmeid koeri, kes on andnud meie aretustööle tugeva alustala. Esimene kääbusbullterjer saabus meile 2009-ndal aastal samuti Inglismaalt.

Oleme teinud palju välispaaritusi, kasutades isaseid Saksamaalt, Inglismaalt, Prantsusmaalt, Poolast, Tšehhist jne. Kennelis AXTOM TERRA sündinud kutsikad on asunud elama mitmetesse riikidesse üle maailma, kõige kaugemad paigad on USA ja Tai, aga ka Inglismaal, Itaalias, Austrias, Belgias, Venemaal, Soomes, Saksamaal ja mujalgi leidub meie koeri.

Huvitavaid kombinatsioone ja sellele järgnevaid pesakondi on olnud mitmeid, aga tahaks peatuda ühel kääbusbullterjeri pesakonnal, mis mulle kui kasvatajale on valmistanud erilist rõõmu ja pannud tundma uhkust. See pesakond sündis oktoobris 2015 - kasutasime Ukrainast sisse ostetud emast Kalinka For Axtom Terra Venturesome ja Leedust ostetud Eestis elavat isast Lets Go Potsu De Notsu Eos Tanagros. Kombinatsioon tundus huvitav ja isase omanikuga saigi käed löödud. Paaritus kulges üsna sõbralikus õhkkonnas, kui mitte arvestada pruudi sõjakisa paarituse hetkel (ilmselt

pruudi slaavi temperament lõi välja).

Järgnes 2 kuud ootamist, mis ei ole kerge kasvatajale, küll aga noorele tulevasele emmele, kes ei saa sugugi aru, et peab valmistuma emaks saama. Sünnitus kulges üsna ootuspäraselt ilma komplikatsioonideta ja nii meil sündiski ainult üks kutsikas - pisikene kääbikupreili. Ema võttis lapse kenasti omaks ja nii vähenõudlikku pesakonda pole mul varem olnud (võrreldes sellega, kui sa pead kunstlikult üles kasvatama 10 kutsikat, kuna emal ei ole ega tulegi piima - uskuge mind, see on katsumus).

Kutsikas kasvas, saades kogu piima ja ema hoole endale ja kasvas ta üsna kiiresti! Kuigi ma millegipärast ei näinud selles tüdrukus mingit ilu potentsiaali, jäi ta siiski kogu pere vaikival nõusolekul koju. Nimeks sai inetu pardipoeg Axtom Terra Snowdust, koduse nimega Muska. Tasapisi hakkas pardipoeg sirguma kenaks luigepreiliks. Ei eksinud mu süda ja polnud mingit kahtlustki, et Muska jääb kennelisse.

Hetkel on Muska 2,5 aastane ja rõõmustab meid näituseringides. See on koer, kes särab ja temast ei saa emotsioonita mööda vaadata. Ta naudib näituseringi ja ilmselt tunneb rõõmu sellest kui teda imetletakse.

Oma veel üsna lühikese näitusekarjääri kestel on ta saavutanud erinevatel näitustel rohkesti võite ja loodan, et tal on veel palju-palju võite ees!

Autor: Tiina Tohv

Kaasaegne kasvataja – pigem treener või tiimijuht

Juha Kares 05/10/2016 Articles, Breeding, Chic Choix Blog

Tõukoerte aretus muutub üha enam tiimitööks ja hobitegevuseks. Vähemalt Põhja-Euroopas on suurte kennelite aeg möödas. Suurt hulka koeri koos hoida on peaaegu võimatu, kuna seadused ja nõuded muudavad selle väga keeruliseks. Seepärast teeb järjest rohkem kasvatajaid viljakat koostööd kutsikaostjatega. Parimad ja koostööaldid pered on muutunud oluliseks osaks aretustöös. Muutuste tõttu keskkonnas erineb kaasaegne aretustöö oluliselt varasemast. Tundub, et kasvatajad muutuvad järjest rohkem treeneri või tiimijuhi sarnaseks. Selleks, et luua koostöövõimeline meeskond ja seda töös hoida, peavad kasvatajal olema head sotsiaalsed oskused. Tänapäeva kasvataja vajab sotsiaalseid oskusi ka muul põhjusel. Tippkasvatajaks olemise võti ei peitu ainult oskuses kasvatada häid koeri, vaid ka selles, kuidas kohelda inimesi. Aretada häid koeri on üks asi, aga peaaegu sama tähtis on hoida häid suhteid inimestega enda ümber.

Mind ümbritseb ligi 40 inimest, kes on abiks aretustöös ja näituseringis. See meeskond on loodud mitmete dekaadide jooksul. Kaasaegses ja tuleviku aretustöös valitseb tiimitöö. Ilma nende suurepäraste ja andekate sõpradeta ei saaks ma oma koeri aretada ega esitleda. Suhted peavad olema avatud ja ausad nagu mina sulle – sina mulle suhe. Mõlemad osapooled peavad saama midagi kasulikku. Kui koos käidav tee on ühesuunaline, lõpeb see üsna kiiresti tupikus. Kasvataja peab mõtlema, kuidas häid inimesi leida ja kuidas neid hoida. Sotsiaalsed oskused on äärmiselt vajalikud, sest muidu ei saa tiim hästi funktsioneerida. Kasvataja peab olema nagu hea ja inspireeriv treener. Siinjuures on oluline, et kasvatajad oma sotsiaalseid oskusi pidevalt arendaksid. Hea tiimi loomiseks on see ainus võimalus.

Oluline osa kasvataja elus on probleemide lahendamine. Kui oled kasvataja, siis tuleb sul varem või hiljem probleemidega kokku puutuda. Müüd kutsika ja asjad ei kulge ootuspäraselt. Kuidas tulla toime kutsika perekonna probleemidega on sageli raske küsimus. Kuula, respekteeri ja jää rahulikuks. Kontrolli olukorda. Ole professionaalne ja tea, mida teed. Mulle tundub, et tõeline proovikivi kasvatajate jaoks on just raskustega toimetulek. Heade sotsiaalsete oskustega kasvatajad teavad, kuidas keerulisi olukordi lahendada. Probleemid tuleb lahendada nii, et mõlemad osapooled oleks enamvähem rahul. See on võimalik ainult hea ettevalmistuse korral.

Sotsiaalseid oskusi läheb aretuses vaja kõikjal. Aretustegevus muutub järjest rahvusvahelisemaks ja kaasaegsed kasvatajad vajavad globaalselt laienenud suhtlusringi. Tänu sotsiaalmeediale on suhtlus nüüd kordades kergem. Selleks, et luua hästi töötavaid ja usaldusväärseid suhteid, tuleb inimestega ka personaalselt kohtuda. Parimad kasvatajad suudavad luua suurepäraseid võrgustikke. Seejuures on jälle vajalikud sotsiaalsed oskused, et leida õigeid inimesi ja neid kaasata oma tegevusse. Tänapäeva aretuses on võrgustike loomisel väga oluline roll.

Kasvatajal peab jaguma oskust luua häid suhteid oma naabrite, kennelklubide, tõuühingute, veterinaaride ja teiste kasvatajatega. Kasvataja peab respekteerima teisi ja mõistma, kui olulised on mõned klubid või mõned inimesed meie kasvatustöös. Kasvatajad peaks osalema tõuklubide tegevuses ja hoidma positiivset meeleolu kolleegide hulgas. Lase teistel kasvatajatel teha oma asja. Ära räägi taga. See on lihtne – respekteeri teisj ja päeva lõpuks oled ka ise teiste poolt tunnustatud. Koerte maailmas on liiga palju tagarääkimist ja negatiivset suhtumist. Ära ole osa sellest. Ole viisakas ja aus mängija ning inimesed märkavad kes sa oled. Kui sul on head sotsiaalsed oskused ja head kombed, siis sind ka hinnatakse. Kui mitte, siis võta peegel ja heida pilk endasse.

Kaasaegsed kasvatajad on justkui treenerid. Nad vajavad pikaajaliseks aretustööks häid sotsiaalseid oskusi. Aretus ei seisne ainult andes häid koeri kasvatada. Väga oluline on oskus teiste inimestega lävida. Koos kogetud positiivsed hetked on väga tähtsad.

Tõlkinud ajakirja toimetus

Tartu koerteklubi Säde, agility harrastus ja terjerid

Tartus tegutsev koerteklubi Säde on asutatud 28.05.2008 ja tähistab sellel aastal oma kümnendat tegevusaastat. Klubi asutamisele eelnes paar aastat agility harrastusse sisseelamist ja kõikvõimaliku seonduva info hankimist ning isekeskis treenimisega alustamist. Loomulikult ei alustatud tipptasemel sportkoertega ja täisvarustusega. Kadunud bullterjer Roosi omanik ja tänane agility treener Külli Maleva organiseeris meile päris agility tõkked. Praegusel ajal sellise komplektiga võistluseid ei korraldaks, aga tol hetkel oli see väga suur asi ja aitas agilitytegevusele hoo sisse anda.

Skye terjer Ceridwen's Candle In The Wind -Trinity võistlustules 2009. aastal Ülenurmes

Trennides osalesid algusaastatel šoti terjerid, bullterjerid, skye terjerid, bostoni terjerid, airedale terjer Ares ja JRT Valve. Lisaks terjeritele muidugi ka šnautserid, bokserid, puudlid, kokkerspanjelid, dalmaatslased ja mitmed muud tõud, keda ehk tänasel päeval agility võistlustel väga enam ei kohta.

Toonastest Sädeklubi terjeritest jõudis JRT Valve (Karanest First Try - Valve) koos koerajuhi Stefi Praakliga käia 2007. aasta septembris Eestit esindamas ka maailmameistrivõistlustel Hamaris, Norras.

JRT Karanest First Try – Valve

Tänaseks ei ole terjeriomanikud ja terjerid Säde klubist kusagile kadunud. Klubis treenitakse hetkel 145 koeraga ja terjereid on neist 20. Terjeritest enim esindatud on jack russell terjerid 11 koeraga, lisaks treenivad veel 2 austraalia terjerit ja 2 bullterjerit, 1 airedale terjer, 1 foksterjer, 1 parson russell terjer, 1 yorkshire terjer ja 1 bostoni terjer.

Šoti terjer Hocline's Fiona Fairy of Loch - Fiona Säde agility platsil 2007. aastal

Eesti Agility Tšempioni tiitli on saanud Säde klubi koertest 13, nendest ainsa terjerina 2017 aastal parson russelli terjer Party Nonstop Estelle - Essie, koerajuht Natali Happonen.

Parson Party Nonstop Estelle - Essie (Foto Ivana Vranova)

2018. aasta alguse seisuga treenivad klubi õpilasi Külli Maleva, Stefi Praakli, Natali Happonen, Inge Ringmets, Tiiu Eesmaa, Tuuli Vaino, Lea Tummeleht, Marge Mitt ja Saara Vällik.

Autor: Lea Tummeleht

Borderterjer

Päritolu:

Borderterjer pärineb 18. sajandist ning on sellest ajast vähe muutunud. Kodumaaks peetakse Shotimaad, kus teda peamiselt kasutati jahikoerana. Nii nagu teised väikesed jahiterjerid, nii oli ka borderterjer asendamatu jänese- ja rebasejahil. Koera aretuses ei olnud tema välimus kõige olulisem. Tähtsamaks peeti tugevaid lõugu ja mõõduka laiusega rinnakorvi. Tänu pikkadele jalgadele suutis koer ka hobusele järgi joosta. Ajaloo jooksul on neid tuntud ka nimede Reedwater Terriers ja Coquetdale Terriers all.

Iseloom:

Borderterjer on väga temperamentne, südamlik ja aktiivne ning seetõttu sobib ainult aktiivsele inimesele, kellel on aega ja tahtmist koeraga tegeleda. Samuti meeldib borderterjeritel ujuda ning veelinde taga ajada. Ta on julge, tähelepanelik ja terjerlikult isepäine, kellele meeldib ka aegajalt ise otsuseid vastu võtta. Ebameeldivuste vältimiseks on soovitatav borderterjerit võimalikult vara hakata sotsialiseerima teiste loomade ning inimestega. Üldiselt on tõug kergesti koolitatav kuid ei talu karmi kohtlemist. Kiire õppimisvõime on teinud temast ka populaarse agility-koera. Tõug ei talu üksindust ja lastega kontakt on hea.

Borderterjerite kasvatajat siiani Eestis ei ole ja seetõttu tuleks huvi korral pöördudanäiteks kas

https://www.kennelliitto.fi/, https://www.skk.se/ või mõne muu kennelliidu poole.

Kindlasti ei tohiks lemmikust loobuda, kui tõug meelepärane on.

PÄRITOLUMAA: Suurbritannia.
FCI KLASSIFIKATSIOON: Rühm 3: Terjerid.
Alarühm 1: Suured ja keskmise suurusega terjerid. Töökatseteta.
ÜLDMULJE: Põhiliselt tööterjer. Suudab järgneda hobusele.
KÄITUMINE/ISELOOM: Kombineerib tegevust jahipidamisega.
PEA: Pea sarnaneb saarma peaga.
KOLJUPIIRKOND: Kolju: Keskmise laiusega.
NÄOPIIRKOND: Ninapeegel: Eelistatud on must nina, ent ka maksapruuni ning roosat nina ei peeta tõsiseks veaks. Koon: Lühike ja tugev. Lõuad/hambad: Käärhambumine, mis tähendab seda, et ülemised hambad katavad alumisi ja väljuvad lõualuust otse. Lubatud on ka tasahambumus. Alahambumust ja ülehambumust peetakse suureks veaks ning on äärmiselt ebasoovitavad. Silmad: tumedad, tähelepaneliku ilmega. Kõrvad: Väiksed, V-kujulised, keskmise paksusega ning ripuvad ettepoole põskede lähedal.
KAEL: Keskmise pikkusega.
KERE: Sügav, kitsas ja üsna pikk. Nimme: Tugev. Rind: Roided ulatuvad tahapoole, aga ei ole liiga kaardunud, kuna terjeri puhul peab ümbermõõt õlgade tagant olema kahe kämblaga haaratav.
SABA: Mõõduka pikkusega. Sabajuur jäme, sabaotsa suunas läheb peenemaks. Kõrge asetusega, ulja hoiakuga, ent mitte rõngakujuliselt selja kohal.
JÄSEMED ESIJÄSEMED: Esijalad sirged, mitte väga raske luustikuga.
TAGAJÄSEMED: Jõulised.

KÄPAD: Väiksed, paksude padjanditega.
KÕNNAK/LIIKUMINE: Piisavalt kiire ja tugev, et hobusega sammu pidada.
NAHK: Peab olema paks.
KARVKATE KARV: Kare ja tihe, nahalähedase aluskarvaga.
VÄRVUS: Punane, nisukarva, hallisegune (grizzle) ja pruun või sinine ja pruun. Kaal: Isased 5,9-7,1 kg (13-15 ½ naela). Emased 5,1-6,4 kg (11½-14 naela).
VEAD- kõiki kõrvalekaldeid eeltoodud nõuetest tuleb lugeda vigadeks ning nende tõsiduse aste sõltub otseselt konkreetse kõrvalekalde ulatusest ning selle mõjust koera tervist ja heaolu silmas pidades. Füüsilisi ja käitumuslikke kõrvalekaldeid näitavad koerad diskvalifitseeritakse.
NB! Isastel peab olema kaks nähtavalt arenenud ja täielikult munandikotti laskunud munandit.
http://veebikoolitused.ee/kennel/wp-content/uploads/2013/06/010_borderterjer_et.pdf

Kuna tegemist on Eesti mõistes haruldase tõuga, siis saame sel korral küsimused küsida ainult ühelt borderterjeri omanikult.

1. Miks valisid just selle tõu?

Nägin borderterjereid näitustel ja võistlustel. Nad jäid mulle silma oma iseloomuliku peakuju ja karmi olemisega. Karm olek ei osutunud hiljem tõeks: Borka on väga sõbralik ja suhtlemisaldis koer, kes seltsib ka paljude koertega.

2. Kust said informatsiooni kasvataja kohta?

Infot kasvatajate kohta otsisin internetist. Tookord leidsin infot Soome borderterjerite ühingu kodulehelt.

3. Kas on midagi, mis ehk häirib selle tõu iseloomu juures või on tekkinud probleeme, millega Sa ei osanud alguses arvestada (karvahooldus, toitumine jne, jne)?

Ma ei saa midagi üldistavat tõu kohta öelda ühe koera põhjal. Kindlasti peab arvestama, et borderterjer, nagu terjerid enamasti, on väga tegutsemistahtelised ja energiat neil jagub.

4. Nüüd, kus peres kasvab vahva terjer- kas oskad välja tuua selle tõu positiivseid külgi?

Neile kes soovivad koeraga tegeleda on ta suurepärane kaaslane. Teda ei heiduta halb ilm ega külm vesi. Meie pere koer on väga seltskondlik, ning hindab kõrgelt nii külalisi kui külaskäimist.

5. Kas julgeksid seda tõugu ka teistele soovitada ja kui, siis milline see pere võiks olla?

Borderterjeri pere peab olema üks tavaline koerasõbralik pere: neil peab jaguma aega ja tahtmist koeraga tegeleda, neil on läbi mõeldud karvahoolduse lahendus ja neid ei heiduta mõningad koerakarvad elamises. Kindlasti meeldivad sellele perele pikad jalutuskäigud metsas rihmastatud koeraga, et jahikirg sõpra kaasa ei viiks.

Minu armastatud proua Jaffa

Mina olen Heli ja ma armastan väga koeri. Palju aastaid tagasi alustasin koertemaailmas ringikorraldajana ja sealt kõik edaspidine alguse saigi. Minu esimene koer oli bolonka preili Tupsu ja siis tulid bullterjerid härra Wincu ja proua Jaffa.

Elus on sageli hetki, kus perre tuleb uus koer ja nii juhtus see meilgi. Ühel ilusal päeval läksin kennelisse Potsu de Nostu kutsikat ostma. Sel momendil oli seal nii standard bullterjerite kui ka kääbusbullterjerite pesakond. Kõik oli tore, aga mina armusin hoopis Jaffasse, kes tollal oli kolmeaastane. See armastus oli vastastikune ja nii saigi Jaffast minu uus koer.

Proua Jaffa oli tõeline bulli-diiva, kes suutis ka kõige ükskõiksema inimese ennast imetlema panna. Viisin kord Jaffa oma sõprade juurde hoiule. Proua korraldas koheselt sealse kodukorra endale sobivaks - magas peremehe kaisus ja leidis teisigi privileege. Autoga sõites istus proua ikka ise juhi kõrvale, et oleks hea ümbrust jälgida ja ennast uhkeldades teistele näidata. Hoiupere lihtsalt leppis olukorraga ja proua ise oli äärmiselt rahulolev.

Nagu tõelisele diivale kohane, suutis ta kõik pereliikmed enda tahtele allutada ja märkamatult hakkaski kogu elu ümber Jaffa keerlema. Kui Jaffal tuli mänguhimu peale, siis polnud pääsu ja pidi temaga mängima. Pallimängudel oli Jaffa päevakavas kindel koht ja nii tuli mängides koos prouga palle otsida voodi alt ja voodi pealt.

Minu elukaaslasega olid Jaffal pisut teistsugused mängud. Neid võiks lahterdada pigem “sinu nägu kõlab tuttavalt” rubriiki, sest Jaffa oli jäljendamises silmatorkavalt edukas. Kui mu elukaaslane töölt koju tulles ütles, et on väsinud ja ennast diivanile sirakile viskas, siis leidis kohe ka Jaffa, et on väsinud ja ahvis peremeest järele, võttes samasuguse poosi.

Alustasin standard bullterjeritega, aga täna on meie kodus minibullterjer härra Muri. Koerad vahetuvad, aga armastus koerte vastu kestab edasi. Kõigil neil on piisavalt huumorimeelt ja igav selles seltskonnas juba ei hakka.

Autor: Heli Reimets

Arendavad mänguasjad LEMMIKLOOMADELE

Nina Ottosson SWEDEN

www.nutikaslemmik.ee www.facebook.com/NutikasLemmik

SÄRTSAKAD
SUVISED
AKSESSUAARID
TERJERI-INIMESTELE

NORNA

Cat and Dog

/NornaCatandDog

Šoti terjeri ajalugu

Enne 1879. aastat oli šoti terjeri tüübile vastav koer maailmale suhteliselt tundmatu, eelkõige selle tõttu, et seda tüüpi koerad olid avaliku silma eest üsna eraldatud – nad elasid kaugetes Šoti mägismaa külades ja saartel ning tegid seal igapäevast tööd. Paljudel mägismaa suguvõsadel oli oma liin, mille üle nad suurt uhkust tundsid. Enamike terjeritõugude tavalised kirjeldused algavad sõnadega „see on üks vanimaid terjeritõuge“, kuid šotlane on üks vähestest, kelle kohta seda tõepoolest öelda võib. Paljude tänapäevaste terjeritõugude algupära otsides võib jõuda koerteni, kes oma olemuselt ja välimikult sarnanevad algupärasele šoti terjerile.

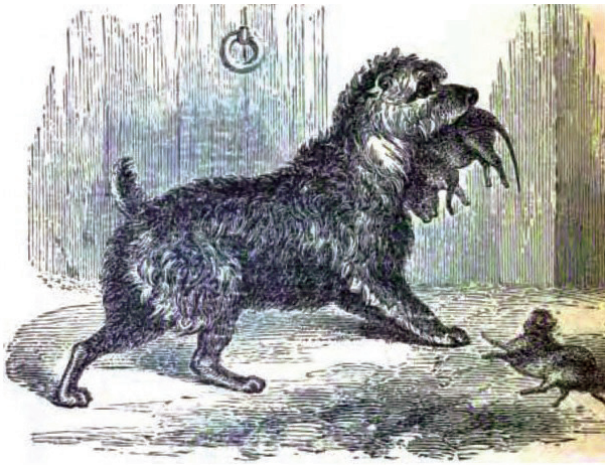

Šoti terjer F. Butleri raamatus 1857. aastal

Francis Butleri 1857. aasta koerakasvatust käsitlevas raamatus kirjeldatakse ka ajastu levinumaid koeratõuge ning šoti terjeri kohta ütleb Butler järgmist: „Šoti terjeriks nimetatakse praegusel ajal üldiselt iga väiksemat kasvu karmikarvalist koera. Selles tõus on ilmselt rohkem erinevusi kui üheski teises, sest nende ristamisel saadakse enamasti „midagi originaali sarnast“ ja neil ei ole standardit. See on kõikidest koertest kõige visam, väga julge ja eriti varmas hävitama ükskõik milliseid kahjureid.“

Šoti terjeri ajalugu uurides võib kergesti segadusse sattuda, sest 19. sajandi teisel poolel, ajal mil šoti terjer ei olnud veel näitusemaailma sisenenud ja tema tõustandardit ei olnud kirjeldatud, räägiti šotlasest tihti kui skye terjerist. Vanad koeraraamatud pühendavad lehekülgi kirjeldamaks neid diskussioone, mida peeti tõestamaks, milline koer on õige skye ja milline õige šotlane ning kas tegemist on ühe või kahe erineva tõuga. Kuid ka sellel ajal oli ilmne, et vaidlus käis kahe üsna selgelt erineva koeratüübi üle. Üks neist oli oluliselt pikema kehaga, raskepärane, langevate kõrvade ja pika karvkattega, mida peeti terjeritööks sobimatuks. Teine aga oli karmikarvaline, väikesekasvuline, „klassikalise“ terjeri proportsiooniga, kellel võisid olla nii kikkis kui longus kõrvad ning kellel oli esmaklassiline jahiinstinkt. Kõrvad, muide, olid selle aja vaidlustes üks kirgi kütvamaid vaidlusobjekte.

J. H. Walshi raamatu 3. trüki illustratsioon peatükile „Määratlemata tõuga terjerid“. Kõiki peale parempoolse manchesteri terjeri tüüpi koera olevat kutsutud muu hulgas ka šoti terjeriks. Neljandas trükis mainib Walsh, et sellel pildil olev koer Rough (paremal ülemine) on väga tõenäoliselt see õige šoti terjer.

John H. Walsh, autorinimega Stonehenge, andis Inglismaal 19. sajandil korduvalt välja koeratõuge tutvustavat väga populaarset raamatut. Selle raamatu esimeses (1867), teises (1872) ja kolmandaski (1878) trükis ei ole eraldi peatükki šoti terjerist. Raamatu peatükis „Täpsemalt määratlemata tõuga terjerid“ kirjeldab Walsh mitmesuguseid väikeseid karmikarvalisi terjereid ning mitmel pool raamatu teistes peatükkides mainitakse koeri, kes olla „need karmikarvalised šoti terjerid“. Eraldi tõukirjeldusena ilmub šoti terjer Walshi raamatusse alles neljandas väljaandes 1882. aastal.

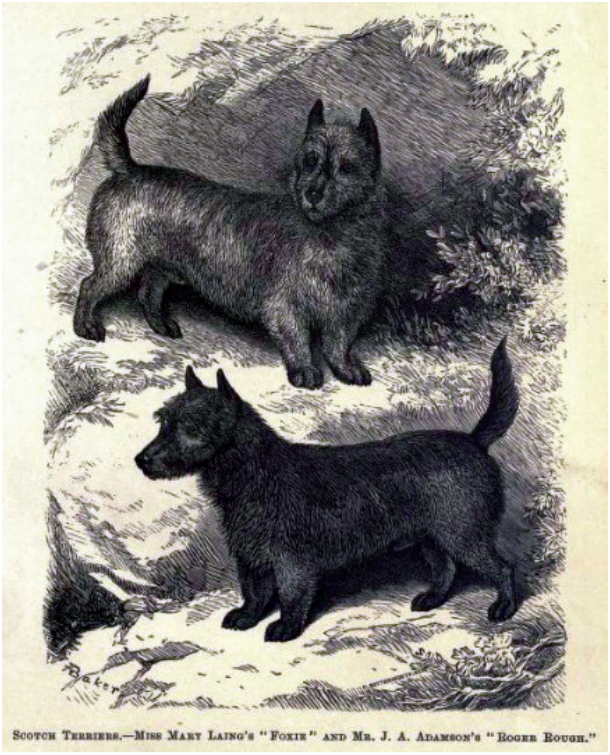

Šoti terjerid Foxie ja Roger Rough, avaldatud Walshi 1882 aastal ilmunud raamatus.

Walshi 1882. aasta kirjelduse kohaselt olevat šoti terjeri üheks olulisemaks tunnuseks tema väikesed kikkis kõrvad ja tugev karm karv. Illustratsioonil esitatud koerad Foxie ja Roger Rough olevat tüüpilised tõu esindajad, mõlemad selleks ajaks ka mitmeid auhinnalisi kohti näitustel saavutanud.

Birminghamis 1860. aastal peetud teisel koertenäitusel oli avatud ka klass Šoti terjeritele, milles osalejad olid mitmesugused Šotimaa päritoluga üsna eriilmelised koerad. Esmakordselt olevat šoti terjerite kui konkreetse tõutüübi jaoks eraldi näituseklass avatud 1879. aastal. Kõiki erinevaid ajalooallikaid uurides võib šoti terjeri näitusemaailma sisenemise aja suhtes kindel olla vaid ühes – selles oli palju segadust. Lisaks juba nimetatud skye terjerile võis näitustelt šoti terjeri klassist leida koeri nimetusega aberdeeni terjer, highlandi terjer, karmikarvaline terjer, paisly terjer jne. Samal ajal vaidlesid kõik asjatundjad innukalt selle üle, kellega on õigupoolest tegemist ja milline „ta“ tegelikult peaks olema.

Mitmetes allikates väidetakse, et esimene näitusel osalenud „õige“ šoti terjer oli sir Payton Pigott'ile kuulunud koer Granite.

Šoti terjer Granite. R. Leightoni 1902 aasta raamatus avaldatud illustratsioon.

1881. aastal asutati Inglismaa Šoti Terjeri Klubi, mille sekretäriks sai H. J. Ludlow. Sellest ajast edasi võib näha tõutüübi olulist selginemist.

1882. aastal avaldati ajakirjas „Field“ esimene šoti terjeri standard. Šoti terjer pidi selle standardi kohaselt olema üldilmelt kompaktne, mõõduka pikkusega kehaga, lihaselise tagaosaga, jõuline, pead tuli kanda kõrgel, ilme pidi olema terane ja elav ning lühema karva tõttu peaksid jalad näima pikemad. Šoti terjeri turjakõrgus pidi jääma vahemikku 9-12 tolli (22,5-30 cm), tema pea pidi olema proportsioonilt

A.Wardle illustratsioon „Šoti terjerid“ R. Lee terjeriraamatus 1894. aastal.

pikk ja suhteliselt väikese üleminekuga laubalt koonule. Olulisteks tunnusteks olid muidugi ka kikkis kõrvad ja jõuline sügav rind. Värvidest olid lubatud raudhall, brindle, must, punane, nisukarva, kollane ja sinepikarva – kõik valgete märgistusteta.

Šoti Terjeri Klubi sekretär H. J. Ludlow oli tõu suur entusiast ja edasiviija. Just tema koerad olid esimestel näitustel edukad ja kirjanduse admetel võib ilmselt kõikide täna elavate šoti terjerite esivanemate liine uurides jõuda Ludlow koerteni. Robert Leightoni raamatu väitel olevat Ludlow koerad pärinenud sir Pigott'i kennelist ja seega sellest kõige algsemast šoti terjeri näitusekennelist.

Ch Kildee, omanik H.J Ludlow

Ludlow koerad emane Splinter II ja isased koerad Rambler, Kildee ja Bonaccord olid need šoti terjerid, kellele tuginevad tänaste šoti terjerite sugupuud. Samal ajal saavutasid suure aupaiste ka kapten Mackie'le kuulunud koerad isane Dundee ja emane Glengogo.

Tänapäeva šoti terjeri klassikaline must värv ei olnud 19. sajandi lõpul kuigi sage.

Ch Heather Necessity, om. R. Chapman. Esimene šoti terjer, kes võitis maailmakuulsal Cruftsi näitusel 1929. aastal Best in Show tiitli. Foto https://stca.biz/breed/breed-history

Suurem osa šoti terjerid olid brindled, hallikad või kreemjad. Sada aastat tagasi olid šoti terjerid pisut pikema kehaga, kitsama koonuga ning kõrgemate jalgadega usinad tööloomad. Tänapäeval tuntud tugeva ja madala kehaga habemikku šotlast võib aimata alles 1920-30 aastate šoti terjerite piltidelt. Üks asjaolu on läbi aegade olnud muutumatu - kõik erinevate ajastute autorid kiidavad üksmeelselt visade šotlaste iseloomu – õige šotlane on töökas ja visa, kuid ülemäärase agressiivsuseta ustav ja peremeest hoidev koer.

Kasutatud allikad:

Butler, Francis Breeding, training, management, diseases etc. of dogs. 1857

Walsh, John H. The dogs of the British islands. London 1867, 1872, 1878, 1882

Lee, Rawdon B. The Terriers. London 1894, 1896, 1903.

Leighton, Robert The new book of the dog. London 1907

Marvin, John T. The new complete Scottish terrier. New York 1986

Terri-Eri

25.8.2018
Hakunilan urheilupuisto
Luotikuja 2, **Vantaa**

TERRIER SPECIALITY FOR FCI 3 — August 25th, 2018

Welcome to the main show of the Finnish Terrier Organisation 25.8.2018 The Show venue is Hakunila Sport Centre, Luotikuja 2, 01200 Vantaa. Also puppies (5-7m & 7-9m), progeny class and brace class.

Entry

Closing dates for paper entries: **1.8.**
Online entry closes: **5.8.**

To the brace class – entries will be done at the show venue.

By signing the entry form or finishing online-entry the exhibitor guarantees to obey the valid Show Regulations and Vaccination Intructions of the Finnish Kennel Club.

On-line entry: www.showlink.fi → ONLINE-ENTRY

By post, send your entries using Kennel Club entry form to the address:
STJ/TerriEri2018
PL 50
FIN-02771 ESPOO, FINLAND

Remember to enclose the **copy or receipt** of the payment with the entry form. Entry forms without a copy of the receipt will not be accepted.
To enter in **championclass** a championship certificate is needed.

Entry fee before 1.8.2018 30 € / dog
puppies and veterans 27 €
veterans over 10 years free to veteran class

Entry fee between 2.-5.8.2018 (only ONLINE entry) 50 € / dog
veterans over 10 years free to veteran class

Bank information for entries from abroad (when sent by mail)
FI42 1220 3000 2212 55
NDEAFIHH
reference 2228

Overdue entries are returned and bank charges will be charged when returning paid entry fees.

Questions concerning entries Showlink Oy, on weekdays 11–17 tel. +358 9 8873 0320 or e-mail: info@showlink.fi Information number during evenings + 358 46 522 3358, email terrieri2018@gmail.com

Vaccinations

The show is subject to the vaccination directions approved by the Finnish Kennel Club. The organizers are obliged to inspect vaccination certificates for all dogs taking part.

Cropped and docked dogs

The dogs with cropped ears and/or docked tails born after 1.1.2001 are not allowed to participate.

Anti-Doping

The Anti-Doping rules have become into force 1.1.2007. These rules concern all the shows, trials and tests approved by the Finnish Kennel Club. Visit also www.kennelliitto.fi for current information.

Breeds and judges

reserve judge for all breeds **Harri Lehkonen**
Airedale Terrier **Andrew Westwood, United Kingdom**
American Hairless Terrier **Mette Soerum, Denmark**
American Staffordshire Terrier **Marius Nedelcu, Romania**
American Toy Fox Terrier **Kaisa Metteri-Gold**
Australian Silky Terrier **Kaisa Metteri-Gold**
Australian Terrier **Viive Maranik, Estonia**
Bedlington Terrier **Harri Lehkonen**
Border Terrier **Dodo Sandahl, Sweden**
Brazilian Terrier **Kaisa Metteri-Gold**
Bull Terrier **Bill Leslie, Ireland**
Cairn Terrier **Mats Lindborg, Sweden**
Cesky Terrier **Viive Maranik, Estonia**
Dandie Dinmont **Terrier Mette Soerum, Denmark**
English Toy Terrier **Dodo Sandahl, Sweden**
Fox Terrier, Smooth-haired **Mette Soerum, Denmark**
Fox Terrier, Wire-haired **Mette Soerum, Denmark**
German Hunting Terrier **Harri Lehkonen**
Irish Glen Of Imaal Terrier **Bill Leslie, Ireland**
Irish Soft Coated Wheaten Terrier **Ulla Lethenström, Sweden**
Irish Terrier **Ulla Lethenström, Sweden**
Jack Russell Terrier **Gertrud Hagström, Sweden**
Japanese Terrier **Mette Soerum, Denmark**
Kerry Blue Terrier **Ulla Lethenström, Sweden**
Lakeland Terrier **Andrew Westwood, United Kingdom**
Manchester Terrier **Kaisa Metteri-Gold**
Miniature Bull Terrier **Bill Leslie, Ireland**
Norfolk Terrier **Andrew Westwood, United Kingdom**
Norwich Terrier **Andrew Westwood, United Kingdom**
Parson Russell Terrier **Gertrud Hagström, Sweden**
Rat Terrier **Mette Soerum, Denmark**
Ratonero Bodeguero Andaluz **Mette Soerum, Denmark**
Scottish Terrier **Viive Maranik, Estonia**
Sealyham Terrier **Harri Lehkonen**
Skye Terrier **Mats Lindborg, Sweden**
Staffordshire Bull Terrier **Marius Nedelcu, Romania**
Tenterfield Terrier **Mats Lindborg, Sweden**
Welsh Terrier **Andrew Westwood, United Kingdom**
West Highland White Terrier **Dodo Sandahl, Sweden**
Yorkshire Terrier **Kaisa Metteri-Gold**

Best in Show **Harri Lehkonen**

EUKANUBA
VIKING LINE

ETÜ 41. ERINÄITUSE TULEMUSED

BEST IN SHOW kohtunik Karin Bergbom

1. Cairni terjer – STONEGLADE'S ACAPULCO DAZE, om. Liz Högdahl, Rootsi

2. Austraalia terjer – SOMEHOW BAR FLY, om. Marjo Ahola & Terhi Liukkonen-Järvinen & Marja Leinonen, Soome

3. Welshi terjer – AK MIL VISTA JUBILEE JAZZ, om. Aivi Kabur, Eesti

4. Šoti terjer – MARLAND SOLARIS, om. Viive Maranik, Eesti

BEST IN SHOW BEEBI kohtunik Karin Bergbom

1.Brasiilia terjer – SIIRIHIIREN ARMAS, om. Merja Pohjavirta & Pirjo-Riitta Korpinen, Soome

BEST IN SHOW KUTSIKAS - kohtunik Andrzej Jendrasiak

1. Norwichi terjer – PHOENIX EMPEROR QUICKSILVER QUEEN, om. Jaanika Kuldmaa, Eesti

2. Welshi terjer – HIGH VOLTAGES KING OF DIAMONDS, om. Marko Ponder & Lemme Ponder, Eesti

3. Kääbusbullterjer – POTSU DE NOTSU XPRESS YOURSELF, om. Margot Oder & Kadi Liimand, Eesti

4. Yorkshire`i terjer – ROYAL BALTIC EXCLUSIVE EDITION, om. Merike Siilak, Eesti

BEST IN SHOW JUUNIOR - kohtunik Andrzej Jendrasiak

1. Iiri pehmekarvaline nisuterjer – CAMERON HARD ROCK HALLELUJAH, om. Sandra Träff, Rootsi

2. Manchesteri terjer – SABRINA, om. Laura Niska, Soome

3. Borderterjer – KE-DEN'S COUNTING STARS, om. Reetta Hakamäki & Rauli Hakamäki, Soome

4. Šoti terjer – MARLAND SOLARIS, om. Viive Maranik, Eesti

BEST IN SHOW VETERAN - kohtunik Karin Bergbom

1. Welshi terjer – SHAIREAB'S BAYLEIGH TICKET TO RIDE, om. Anu-Sirje Keerd, Eesti

2. Kääbusbullterjer – PARABELLUM MONSERAT KABAL'E, om. Nelli Privalova & Aleksander Michadjuk, Eesti

3. Austraalia terjer – TRUOZZY'S HAND IN HAND, om. Anne-Lii Sild, Eesti

4. Ameerika staffordshire`i terjer – GRATSIA PANTERA S ALMAZNOGO OSTROVA, om. Kristel Võsu, Eesti

BEST IN SHOW KASVATAJA - kohtunik Andrzej Jendrasiak

1. Austraalia terjer – FINSWENG, om. Jenni Wahteristo, Soome

2. Jack russell`i terjer – TSARODEJ, om. Riitta Ajanto, Soome

3. Manchesteri terjer kasvataja Joonas Partanen, Finland

BEST IN SHOW PAAR - kohtunik Andrzej Jendrasiak

1. Foksterjer, karmikarvaline – DANDIEPRAID DELAGARDIE & READY STEADY MISS DANDIEPRAID, om. Natalja & Svetlana Volkova, Eesti

2. Welshi terjer – AK MIL VISTA JUBILEE JAZZ & AK MIL VISTA TIGER LILY, om. Aivi Kabur, Eesti

3. Ameerika staffordshire`i terjer – MASTERBOLT GOLD RUSH & SUPERSTELLAR BORN FOR GOLD RUSH , om. Oona Reponen, Soome

AASTA TERJER-2017 TULEMUSED

AASTA TERJER 2017

1. 115 punkti, airedale'i terjer, **SAREDON DELIVERANCE**, Jekaterina Kantijevskaja
2. 67 punkti, bullterjer, kääbus, **AXTOM TERRA SNOWDUST**, Tiina Tohv
3. 59 punkti, welshi terjer, **AK MIL VISTA JUBILEE JAZZ**, Aivi Kabur

AASTA WELSHI TERJER 2017

AK MIL VISTA JUBILEE JAZZ, Aivi Kabur

AASTA EESTIS SÜNDINUD TERJER 2017

bullterjer, kääbus, **AXTOM TERRA SNOWDUST**, Tiina Tohv

AASTA JUUNIORITERJER 2017

1. 50 punkti, welshi terjer, **AK MIL VISTA TIGER LILY**, Aivi Kabur
2. 28 punkti, austraalia terjer, **BLUEPEPPER`S DOC**, Anne-Lii Sild
3. 26 punkti, foksterjer, karmikarvaline, **READY STEADY MISS DANDIEPRAID**, Natalja & Svetlana Volkova

AASTA VETERANTERJER 2017

1. 83 punkti, foksterjer, karmikarvaline, **DANDIEPRAID DELAGARDIE**, Natalja & Svetlana Volkova
2. 64 punkti, welshi terjer, **SHAIREAB'S BAYLEIGH TICKET TO RIDE** , Anu-Sirje Keerd
3. 64 punkti, austraalia terjer, **TRUOZZY'S HAND IN HAND**, Anne-Lii Sild

AASTA TERJERIKASVATAJA 2017

1. 86 punkti, austraalia terjer, **ARMIRELLI**, Anne-Lii Sild

AASTA AGILITY TERJER 2017

1. 52 punkti, austraalia terjer, **ARMIRELLI HOT DATE**, Ingrid Sats
2. 52 punkti, jack russel'i terjer, **LOHUSALU FREDERIKA**, Epp Keevallik

AASTA KUULEKUS TERJER 2017

1. 16 punkti, vene must terjer, **JUGER EDELWEISS NOCHNOY FORSAZH**, Julia & Mihhail Knut
2. 8 punkti, vene must terjer, **JUGER EDELWEISS IGRA VA-BANK**, Julia & Mihhail Knut

AASTA JAHIKATSETERJER 2017

1. 210 punkti, saksa jahiterjer, **ZETTA KLEIN JAGER**, Aili Pärtel-Beljaev
2. 120 punkti, saksa jahiterjer, **TUBLION JT LEKSI**, Aili Pärtel-Beljaev
3. 70 punkti, welshi terjer, **AK MIL VISTA JUBILEE JAZZ**, Aivi Kabur

AXTOM TERRA SNOWDUST

AK MIL VISTA JUBILEE JAZZ

AK MIL VISTA TIGER LILY

BLUEPEPPER`S DOC

READY STEADY MISS DANDIEPRAID

DANDIEPRAID DELAGARDIE

SHAIREAB'S BAYLEIGH TICKET TO RIDE

TRUOZZY'S HAND IN HAND

ARMIRELLI HOT DATE

LOHUSALU FREDERIKA

JUGER EDELWEISS NOCHNOY FORSAZH

JUGER EDELWEISS IGRA VA-BANK